

תשובה לשאלה 1א': הכובשים הספרדיים, פיסארו וקורטס ואחרים, ידועים פחות, שהגיעו ליבשת כדי להפוך אותה ל-"פרה חולבת" של משאבי טבע ומחצבים ראו באוכלוסייה הילידית של דרום אמריקה גורם מפריע לכיבוש הספרדי ולניצולם של משאבי הטבע. על כן שאפו להפוך אותה לכוח עבודה חנימי, דהיינו עבדים, שיועילו להם בביצוע הכיבוש. בתוך כך, ועקב אירועים מכוונים וגם אירועים אובייקטיביים, התמעטה אוכלוסיית האינדיאנים בדרום אמריקה מתשעה מיליון למיליון אחד בתוך ארבעים השנים הראשונות לכיבוש הספרדי. השמדה זו של אוכלוסיית האינדיאנים הייתה כאמור תולדה של צעדים מכוונים שנקטו על ידי הכובש הספרדי, בשילוב גורמים שאינם נשלטים כמו רגישותם של האינדיאנים למחלות שהובאו על ידי הכובשים, ושאליהן לא נחשפו כלל בעבר. הצעדים המכוונים נשענו על שאיפות להתעשרות כמו גם על תיאוריות גזע שמקורן עוד בימי הביניים ועל עליונות הנצרות הקתולית והגזע הלבן על אוכלוסיות פרימיטיביות לכאורה. צעדים אלה כללו תנאי חיים קשים שנכפו על האינדיאנים על ידי הכובשים, בהם עבודת פרך, תת תזונה והזנחה רפואית ואף רצח והתעללות אלימה. כמו כן נקטו הכובשים הספרדיים צעדים של חיסול תרבותי מתוך השקפה שהתרבות אותה פגשו בבואם לאמריקה הדרומית הייתה תרבות נחותה. יש חוקרים הסבורים שהתנאים האובייקטיביים ובמיוחד החשיפה למחלות קטלניות כמו טיפוס ואבעבועות שחורות גרמו לתמותת האינדיאנים יותר מאשר מעשיהם המכוונים של הספרדים. אם כי, תנאי החיים הקשים שכפו הספרדים על הילידים, כמו גם שינוי הרגלי יום יום שלהם כמו שמירה על היגיינה אישית, שהיו זרים לספרדים, תרמו להפצה של המחלות הקטלניות והעלו את רמת התמותה כתוצאה מהן. לכן בעקיפין, למרות שלכאורה לא יכלו הכובשים לעשות מאומה כדי למנוע את התפשטות המחלות, בהן גם הם לקו לעיתים, הרי שתרמו להפצתן כאמור ולעליית רמת התמותה של הילידים בעקבותיהן.

בנוסף לכך, שדדו הכובשים הספרדים את היבשת מבחינת משאבי טבע, פלורה ופאונה וגרמו לשינוי האיזון הטבעי האקולוגי בו היו תלויים קיומם של האינדיאנים המקומיים ופרנסתם. המרוץ אחרי הזהב ואחרי אבנים יקרות ואוצרות האניקה גרם לריבוי תושבים במקומות מסוימים, והעובדה שכולם נאלצו לאכול ממה שהיה במקום, העמידה באופן מידי את המקומיים במקום נמוך בסדר העדיפויות הקיומי וגרמה להם לתת תזונה ולרעב. בעלי החיים לא הספיקו כדי להאכיל את כולם והחקלאות שברובה נהרסה על ידי מעשי אלימות של הספרדים לא הצליחה לספק די דגניים וירקות. התמותה הרבה בקרב המקומיים וחוסר היכולת של האלילים שלהם להושיעם גרמו להם לדמורליזציה ופגעו בחוסנם הנפשי, תוך פגיעה גם בכישורי חיים שעליהם התבסס קיומם. אלה אפשרו לספרדים גם לבסס את התרבות הספרדית קתולית על חשבון התרבות האינדיאנית העתיקה והמפוארת. חוקרים סבורים כאמור שהנזק שנגרם כתוצאה מן המגיפות, הרעב ותנאי החיים הקשים גדול לעין ערוך מהנזק שנגרם בשל התעללות ישירה של ספרדים באינדיאנים ובשל מעשי רצח ואונס. חוקרים אחרים מעלים את ההיבט התרבותי כבעל חשיבות רבה בהשמדת האוכלוסייה הילידית בדרום אמריקה ובשעבודה על ידי הכובשים הספרדים. תרבות האניקה הייתה תרבות מאורגנת ומסודרת של שלטון תקין שהיו לו כללים ברורים, ולאזרחיו חובות וזכויות מוגדרות וידועות. הכיבוש הספרדי ערער את השלטון הזה וגרם לתהו ובהו שהכה את הילידים בתדהמה וגרם להם לייאוש עמוק ולמבוכה קיומית. הם אבדו את הרצון להתמודד, ותנאי החיים הפיזיים הקשים, בשילוב הרעב וההפחתה בנישואין ובילודה גרמו לתמותה הגדולה עקב המגיפות, שכן האנשים לא האמינו עוד במאומה ולא שאפו להישאר בחיים. נוספו לכך כאמור עבודת כפייה פיזית קשה ומשבר אמונה בשל חוסר יכולת של האלים להושיע. נסכם כי השמדת האינדיאנים הילידים של דרום אמריקה על ידי הכובשים הספרדים במאה ה-16, אף שלא תוכננה מראש ולא התנהלה בצורה מושכלת, הייתה פועל יוצא של הכיבוש הספרדי שערער את האיזון האקולוגי והדמוגרפי ביבשת והפך את האוכלוסייה המקומית לקרבן של עליונות גזעית, שאיפות טריטוריאליזם, דתיות וכלכליות של הספרדים מגלי היבשות שזכו לתהילה בחצר המלכות במדריד. דפוסי הפעולה של הכובשים כללו מעשי אלימות מכוונים, שוד של משאבי טבע ותרבות, חיסול תרבותי של התרבות הילידית ו-"טיפולי המרה" לתרבות האירופית-קתולית, וחשיפה של היבשת ושל תושביה למחלות קטלניות וכן לצמחים ולבעלי חיים זרים שהפרו את האיזון האקולוגי. האינדיאנים שנותרו בחיים היו נואשים ומדוכאים ונפלו כפרי בשל לידיהם של המשעבדים שגייסו אותם לעבודת כפייה פיזית קשה לצרכיהם.

תשובה לשאלה 1ב': במשך ארבעים השנים הראשונות לכיבוש הספרדי בדרום אמריקה, פחתה כאמור אוכלוסייתם של הילידים מתשעה מיליון פרטים למיליון אחד. תמותה בסדר גודל כזה עשויה בקלות להיחשב להשמדת עם והיא גם עונה על ההגדרה הבינלאומית המקובלת כיום. הגדרה זו גורסת כי גם אם ההשמדה לא נעשתה בכוונה תחילה ועל ידי טבח שיטתי, הרי גם שיטות עקיפות לכאורה כמו פגיעה תרבותית ופסיכולוגית, שינוי לרעה של תנאי חיים ותזונה ואף פגיעה קשה ביכולת להתפרנס ולהתרבות נכללות בהגדרה של ג'נוסייד. לפיכך, תמותת האינדיאנים בדרום אמריקה כתוצאה מ הכיבוש הספרדי בהחלט נכללת בהגדרת הג'נוסייד.

תשובה לשאלה 2: המחלות הקטלניות שהיכו באוכלוסיית האינדיאנים בדרום אמריקה היו בעיקר אבעבועות רוח וטיפוס. שתי מחלות כנגדן כבר פיתחו הספרדים חסינות חלקית אולם האוכלוסייה הילידית לא נחשפה אליהן מעולם ולכן הן היו קטלניות עברה. כדי להחלים ממחלות אלה נדרשים טיפול רפואי, תנאי חיים והיגיינה סבירים ותזונה מאוזנת ומספקת. הכובש הספרדי לא סיפק מאומה מאלה לנתיניו החדשים שחלו, וזו אחת הסיבות לכך שהתמותה כתוצאה מהן הייתה כה נרחבת. לא זו בלבד, תנאי החיים שיצרו הספרדים אף עודדו את הפצת המחלות בגלל העבודה הקשה והתזונה הדלה שכפו על האינדיאנים. כמו-כן, הגידול באוכלוסייה ובתנועת בני-אדם ממקום למקום והתנועה של אוכלוסייה אינדיאנית למקומות בהם נדרשה ככוח עבודה תרמו להפצת המחלות. התמותה כתוצאה מהמגיפות הייתה גם בעלת השלכות חברתיות כי היא פגעה בשלטון האינקה המרכזי וערערה את הסדר החברתי והפוליטי בקרב האינדיאנים. השלטון החלופי שהקימו הספרדים היה בלתי יעיל ולא נתן מענה לצרכים החברתיים של הילידים. כל זה גרם לייאוש ולדמורליזציה שהעלו עוד את התמותה מחד ואת הירידה בריבוי הטבעי של האינדיאנים מאידך. הפגיעה כתוצאה מהמגיפות לא הוגבלה כאמור לתחלואה בלבד אלא היו לה השלכות חברתיות ואקולוגיות שהיכו את האוכלוסייה המקומית באופן קשה מאד וגרמו להשמדתה.